ARTIKEL

Een veiligheidsdag organiseren die blijft plakken

Van een klassieke veiligheidssessie blijft 5 tot 10 procent hangen. Hoe zet u een dag op waar uw ploegen dertig dagen later nog naar handelen?

Waarom een toolbox niemand echt raakt

Een toolbox in de refter. Een presentatie met bullets. Een filmpje over wat er kan misgaan. Uw team knikt, tekent de aanwezigheidslijst en een week later is het weg. Dat is geen kwestie van slechte wil of van een zwakke spreker. Het is de vorm zelf die niet werkt: van een klassieke veiligheidssessie blijft 5 tot 10 procent hangen bij de deelnemers.

De reflex is dan om de sessie te herhalen. Maar wie de vorm herhaalt, herhaalt ook de lage retentie. Twee keer 5 procent is nog altijd geen veiligheidscultuur. Wie wil dat een veiligheidsdag **blijft plakken**, moet iets anders doen dan harder hetzelfde doen.

Kennis, zien en doen zijn drie verschillende dingen

Veiligheid uitleggen verandert weinig, want uw mensen weten meestal wel wat gevaarlijk is. En toch gebeurt het ongeval. Tussen weten en veilig werken zitten namelijk twee stappen die een presentatie niet overbrugt.

Waar het misloopt tussen weten en doen		
Stap	**Wat het inhoudt**	**Waar het vandaan komt**
Kennis	Weten wat het risico is en wat het reglement zegt	Wordt aangeleerd in een zaal en is meestal al aanwezig
Zien	Het risico opmerken in uw eigen werkplek, tussen de drukte en de routine	Is een vaardigheid, en die leert u alleen door te oefenen
Doen	Er ook naar handelen wanneer er tijdsdruk of gewoonte meespeelt	Volgt uit gedrag en groepsnorm, niet uit een aanwezigheidslijst

Passief luisteren laat nauwelijks sporen na, precies omdat het enkel de eerste stap raakt. Een veiligheidsdag die werkt, oefent de tweede en de derde.

Niet vertellen, maar laten beleven.

Samen een gevaar beleven: wat LIVE doet

THF LIVE brengt een collaboratieve VR-ervaring naar uw eigen site. Uw mensen stappen samen in een omgeving met heel veel gevaarlijke situaties, van een val over een aanrijding tot een verkeerde inschatting, en ze nemen samen beslissingen. Ze voelen de spanning, zien de gevolgen en praten er nadien over na.

Collaboratief is daarbij het sleutelwoord. Tien collega's lopen tegelijk rond in dezelfde virtuele werkplek en duiden aan wat ze zien. De ene deelnemer speurt in detail naar het

exacte probleem, de andere wil vooral zoveel mogelijk gevaren aanduiden. Beide profielen zitten ook in elke ploeg op de werkvloer, en juist daarom werkt de gezamenlijke vorm: wie twijfelt, vraagt het aan zijn collega. Zo verschuift veiligheid van iets op papier naar iets dat mensen samen dragen.

De VR is het middel, niet het doel. Waar het om gaat is het gedrag dat achterblijft wanneer de brillen weer in de koffer zitten. Daarom staat bij ons de nabespreking even hard vast als de ervaring zelf: elke waarneming wordt geregistreerd, en bij elk gevonden risico volgt de vraag of de deelnemer ook weet wat hij ermee moet doen.

Van 40 tot 1.000 deelnemers, in één dag

Een veiligheidsdag met LIVE schaalt mee met uw organisatie: van een hechte ploeg van 40 mensen tot een site met 1.000 medewerkers op één dag, in de taal van uw team. Bij Eiffage Energies Systèmes draaide de veiligheidsweek zo op vier locaties tegelijk, voor ongeveer 1.000 mensen in twee talen. Bij Algemene Bouw Maes ging het om 80 deelnemers, ook in twee talen, zonder dat daarvoor een echte werf moest worden stilgelegd.

De praktische opzet is telkens dezelfde en is er net op gemaakt om uw werking te laten doordraaien.

De dag praktisch	
Dag voordien	Opbouw van de mobiele VR-studio op uw site, buiten de werkuren
Groepsgrootte	Maximaal 10 deelnemers per sessie, samen in dezelfde virtuele werkplek
Sessieduur	Ongeveer 2 uur per groep, inclusief nabespreking
Capaciteit	Tot 8 groepen per dag per opstelling, meerdere opstellingen bij grote sites
Ruimte	Een refter, een loods of een tentzeil volstaat, plus een aangrenzende ruimte voor de nabespreking
Talen	Meertalige begeleiding op dezelfde dag, ook wanneer ploegen gemengd zijn
Uw inbreng	Een planning per ploeg, een contactpersoon ter plaatse en stroom

Wanneer u een veiligheidsdag inzet

LIVE werkt op de momenten die er sowieso al toe doen. Een veiligheidsweek, waarbij u toch al iedereen bereikt en het thema al op de agenda staat. De kick-off van een cultuurprogramma, wanneer u een startpunt nodig hebt dat mensen zich later nog herinneren. Of net na een incident, wanneer een presentatie te vrijblijvend aanvoelt en u iets wilt dat mensen echt raakt. Precies dan wilt u impact, geen slides.

Meet wat de dag heeft opgeleverd, en meet het juiste

De meeste organisaties beoordelen hun veiligheidsbeleid op ongevallencijfers. Dat zijn de **lagging indicatoren**: ze vertellen wat er al is misgegaan. Sturen op basis van lagging indicatoren is zoals een wagen besturen door in de achteruitkijkspiegel te kijken. Tegen de tijd dat het cijfer beweegt, is het al gebeurd.

Een veiligheidsdag verdient daarom een tweede set cijfers, de **leading indicatoren**: het aantal meldingen van onveilige situaties, het aantal risico's dat een ploeg spontaan opmerkt, de deelname aan een rondgang. Die zeggen hoe alert uw organisatie vandaag is. Bij Equans Nederland verdubbelde het aantal meldingen in de zes maanden na het traject. Dat lijkt op het eerste gezicht een verslechtering, en het is net het omgekeerde: wat eerst onzichtbaar bleef, komt boven water en wordt aanpakbaar.

Zie elke melding van een gevaarlijke situatie als een compliment, niet als slecht nieuws.

Leg dat op voorhand uit aan uw directie. Anders wordt een stijgende meldingscurve gelezen als een probleem, terwijl ze het bewijs is dat de dag heeft gewerkt. En leg vooral vast hoeveel meldingen er binnenkwamen in de zes maanden vóór de training. Zonder dat vertrekpunt blijft elk resultaat een aanvoelen.

Wat organisaties die dit goed aanpakken anders doen

- **Kies één helder doel per dag.** Observatievermogen verhogen is iets anders dan een procedure inoefenen. Een dag die alles tegelijk wil, blijft nergens hangen.
- **Meng de ploegen niet toevallig.** Productie, kantoor en onderaannemers kijken anders naar dezelfde werkplek. Dat verschil is bruikbare informatie, op voorwaarde dat u het bewust plant.
- **Zet uw leidinggevenden in de eerste groepen.** Wie de dag zelf heeft meegemaakt, kan er weken later nog naar verwijzen. Wie enkel het verslag las, doet dat niet.
- **Plan de nabespreking even hard in als de ervaring.** Daar valt de winst. De VR levert de beelden, het gesprek levert de afspraken.
- **Overweeg train-the-trainer.** Met een halve dag begeleiding en het juiste materiaal kunnen uw eigen mensen de sessies leiden. Solina koos daarvoor. De boodschap komt dan van binnenuit, en herhalen wordt goedkoper en makkelijker.
- **Spreid over het jaar.** Eén dag verandert het gesprek, een tweede sessie verandert de cijfers. Plan de opvolging voordat de eerste dag begint.
- **Zorg dat de gemelde punten ook opgelost raken.** Niets doodt de meldingsbereidheid zo snel als een melding waar niets mee gebeurt.

Het bewijs

75% kennisretentie na 30 dagen	Tegenover 5 tot 10% bij een klassieke veiligheidssessie
Honderden safety days	Onder meer bij Equans, DENYS, SPIE, CFE en Eiffage
40 tot 1.000 deelnemers per dag	Meertalig, op uw eigen site, zonder de werking stil te leggen

Hoe dat er in de praktijk uitziet, leest u in onze klantencases: Equans Nederland over de verdubbeling van het aantal meldingen, Solina over train-the-trainer en hazard spotting, Eiffage Energies Systèmes over een veiligheidsweek op vier locaties, en Algemene Bouw Maes over een virtuele werf in plaats van een echte.

Zien en horen

- De veiligheidsdag bij Algemene Bouw Maes: beelden van de dag en de reactie van de organisator.
- De Safety Week bij Eiffage Energies Systèmes: deelnemers en organisatoren vertellen wat de week hen opleverde.
- De klantcase van Equans: wat er met het aantal meldingen gebeurt na een traject als dit.
- Onze VR-training voor de industrie: sfeerbeeld van een sessie in een productieomgeving.

Uw veiligheidsdag plannen

We starten dit najaar met LIVE. Wilt u in oktober, november of december een veiligheidsdag die blijft hangen, plan die dan nu al, want de data vullen snel. Wilt u eerst zien wat zo'n dag concreet oplevert, dan vindt u het volledige draaiboek bij onze downloads. Klaar om te plannen? Boek meteen een gesprek of demo.

De volledige productpagina vindt u op the-hazard-factory.com/nl/veiligheidsdag-organiseren.

The Hazard Factory BV, info@hazardfactory.be, www.hazardfactory.be

Beyond compliance. Into behaviour.